

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1595. usque ad annum 1600

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1773

VD18 90118677

§. 5. Undecim primæ Congregationes in controversia de auxiliis mense
Januario habitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67263)

ad publicum Papæ, & Cardinalium **Sæcul.XVI.**
 confessum admissi habita luculenta ora- **A.C.1598.**
 tione fidelitatis suæ homagium Clemen-
 ti VIII. Sedique Apostolicæ interposita
 jurisjurandi religione præstiterunt: vi-
 cissim autem Pontifex illos muneribus
 amplissimis cumulatōs dimittebat, om-
 nesque hujus populi immunitates, &
 privilegia confirmans eis pollicebatur,
 quod ipsemet brevi urbem sua præsentia
 honoraturus esset: eodem adhuc mense
 ad felicitatis cumulum accessit, quod
 Rudolphus Imperator literis investitu-
 ræ die decima septima Januarii Pragæ
 datis, Cæsarem Estensem tanquam Ro-
 mani Imperii Principem, ac Rhegii,
 Mutinæ, & Carpi Ducem agnoverit.

§. V.

*Undecim primæ Congregationes in
 controversia de auxiliis mense Ja-
 nuario habitæ.*

Cæterum Pontifex iter suum Ferrariam *Hist. Con-*
 versus differre cogebatur, eo quod *greg. de au-*
 controversia de gratiæ auxiliis inter *xil. l. 2. c. 2.*
 Fratres Prædicatores, & Jesuitas agi- *Acta Congr.*
 tata supremi Judicis præsentiam depof- *Nunn. Coro-*
 cere videretur; jam enim designati *rone. l. Hist.*
 Censores Molinæ librum seorsim seria *Controv. l. 3.*
 mente pervolverant, hinc præprimis
 de servando secreto fidem suam jureju-
 rando

Sæcul. XVI. rando obstringere rogati, una omnes
A. C. 1598. coram Cardinale Madrutio, vel Pompe-
 jo Arrigonio, qui hujus examinis Præ-
 sides erant, semel quavis hebdomada
 convenire jussi sunt, ut communi stu-
 dio, perpensisque utriusque partis scri-
 pturis præprimis deliberarent, an Mo-
 linæ libri sanam, & Catholicam conti-
 nerent doctrinam, vel utrum potius com-
 muni censura proscribendi essent: in-
 junctum tamen, ut figillatim erroneas
 propositiones ex iis decerpenti, easque
 censuris speciatim notandi cura ad alium
 conventus remitteretur: itaque illu-
 strissimi hi Censores die secunda Januarii
 hoc anno primum Conventum, seu Con-
 gregationem habebant, in qua Cardina-
 lis Madrutius præcipuus Præses expo-
 suit, eam Clementis VIII. mentem esse,
 ut semoto omni contentionis, privati-
 que amoris, vel odii studio adnotarent,
 quid ipsi in Molinæ concordia fors cen-
 sura dignum animadverterent. Ad hæc
 Præsidis verba Censores unanimi suffra-
 gio respondebant, quod hujus libri do-
 ctrina eo magis ab omni erroris suspi-
 cione immunis judicanda foret, quo cer-
 tius de fine, & scopo auctoris consti-
 tueretur: quocirca præprimis inquirendum
 suadebant, quænam ratio Molinam ad-
 scribendum impulerit; cum enim hi
 ante Fomsecam, & Molinam communem
 ubi-

Sæcul. XVI.
A.C. 1598.

ubique circa gratiæ auxilia doctrinam, fidemque in Ecclesia viguisse ponderarent, hinc quæstionem de Molinæ doctrina sat expedite decidendam existimabant, si eam de novitate convincere possent, ad quod nonnulli ex Jesuitis ansam Censoribus dabant, dum palam gloriabantur, quod versatilem proponendo gratiam novum aliquid excogitarint, hæcque *libertatem arbitrii cum divina prædestinatione conciliandi ratio a nemine hucusque tradita fuerit, ac ne ipse quidem Augustinus sub ea quasi caligine ad hoc attenderit.* Igitur cum hæc examinandi ratio a Censoribus proposita Madrutio Cardinali probaretur, hi soluta prima Congregatione desuper deliberabant. Die nona ejusdem mensis Januarii rursus convenerant, secundamque celebrabant Congregationem, in qua de Molinæ scopo, detestinatoque hujus scriptoris consilio mature agentes decidebant, unicum Molinæ consilium fuisse, *novam quamdam contordiam a se primum excogitatam tradere, eo quod nondum explicata penitus, & abunde reddita ratio integra conciliandi libertatem arbitrii cum divina gratia, præscientia, & prædestinatione sibi visa fuisset.* Hoc tandem judicium de Molinæ scopo Censores unanimi sententia ferebant; postquam enim eisdem a Pontifice injunctum erat, ut

ut

Sæcul. XVI. ut hujus authoris librum, & Scripta ex
A.C. 1598. Hispaniis transmissa ultro, citroque ad
 fanam crisin revocarent, suaque singuli
 suffragia scripto traderent, hi post repe-
 titam hujus libri lectionem, atque ex-
 amenprehenderunt, plura in nova
 hac concordia contineri, quæ non omni
 ex parte cum veteri, ac communi Pe-
 trum doctrina convenirent, imo & hæc
 ipsa scientia media Divo Augustino, si
 non prorsus incognita, saltem ab eo
 usurpata non fuerit, eapropter ipsimet
 Censores in eadem Congregatione con-
 cludebant, quod Molina hanc novam
 concordiam adeo certam habuerit, ut
 non dubitarit asserere, *quod si ea data
 explicatione fuisset semper, neque Pelagia-
 na hæresis fuisset exorta, neque Lutherani
 tam impudenter arbitrii nostri libertatem
 negassent, obtendentes, cum gratia, præsti-
 entia, & prædestinatione coherere non
 posse, neque ex Augustini opinione, con-
 certationibusque cum Pelagianis tot fideles
 fuissent turbati, & ad Pelagianos defectis-
 sent: facile etiam reliquæ illæ Pelagiano-
 rum in Gallia fuissent extinctæ.* His ita
 constitutis secundæ Congregationi finis
 imponebatur, quam tertia excipiebat
 die decimo sexto ejusdem mensis cele-
 brata, in qua in hujus concordie prin-
 cipia investigatum est, conclusumque,
 eam hisce quatuor iuncti principiis.

„I. Da.

Sæcul. XVI.
A. C. 1598.

„I. Datur ratio prædestinationis ex parte boni usus liberi arbitrii; hoc tamen principium, cum periculosum esse in fide cerneret, ipse Molina a se amoliri nitebatur. II. Ut gratia, quam Deus dat ad perseverandum, sit donum perseverantiæ, necessarium est, ut prævideatur homo consensurus, & cum Dei auxiliis cooperaturus, quod in ejus potestate est collocatum. III. Datur præscientia media inter scientiam Dei liberam, & naturalem, qua cognoscit futura conditionata ante decretum, IV. Dupliciter possumus loqui de Prædestinatione, in communi, & in particulari: in communi quidem præter divinam voluntatem nulla datur ratio prædestinationis ex parte prædestinati, in particulari tamen datur bonus usus liberi arbitrii futurus.“ Demum die vigesima tertia Januarii in quarta Congregatione de variis Molinæ propositionibus actum est, ac præprimis hæc proponebatur quæstio: *an concursus Dei generalis influat in causas secundas, vel potius cum causis secundis? & quænam sit Molinæ de hac re sententia?* postquam ergo ex pluribus Molinæ locis ostensum erat, quod ex ipsius sententia Deus cum causis in effectus influat, non autem in causas, duæ ejusdem Auctoris propositiones censuris notabantur, qua-

Hist. Eccles. Tom. LII. S rum

Sæcul. XVI. rum prima erat hæc: *Generalis Dei con-*
A. C. 1598. *curfus non est Dei influxus in causam se-*
cundam, quasi prius illa mota agat, &
producat suum effectum. II. Deus per
concursum generalem cum causis secundis
efficit unam integram causam coalescentem
ex duabus partialibus, quæ simul producunt
effectum. Denique communi (excepto
Bovio) Censorum judicio definitum,
hanc Ludovici Molinæ opinionem non esse
amplectendam. Die trigesima ejusdem
mensis quinta habebatur congregatio,
in qua hæc agitabatur quæstio, utrum
opinio Molinæ de modo Divinitatis influenti
per concursum Dei generalem in actus liberi
arbitrii sit aliqua censura digna? hanc in
rem ea Molinæ loca proponebantur, in
quibus non modo non necessariam, sed
libertati nocivam asserit præmotionem,
ut liberum arbitrium bene moraliter
operetur, aut se ad gratiam disponat:
de his vero locis Censores pronuntia-
bant, hanc Molinæ doctrinam longe a ve-
ritate aberrare. Tum de actibus ad
adulti justificationem necessariis actum,
quos hominem per liberum arbitrium
cum solo concursu generali elicere posse
asseruit Molina quoad eorum substan-
tiam, licet non quoad modum, quo
ad justificationem sunt necessarii. Ve-
rum de hac Molinæ doctrina Censores
affirmabant, quod Catholicæ veritati pa-
rum

rum sit consentanea, & cum Pelagii errore, qui liberum arbitrium ponebat esse causam assensus fidei, maxime conveniat. Tandem proferebantur ea loca, in quibus Molina habitum fidei supernaturalem non esse necessarium propugnabat ad superandam intellectus duritiem: circa hanc vero opinionem contendebant Censores, *universam hanc doctrinam esse rejiciendam.*

Sæcul.XVI.
A.C.1598.

Ineunte mense Februario die sexta rursus convenere Censores, ac sexta habita Congregatione examinarunt, quid Molina sentiat de actu diligendi Deum, & poenitendi: cum autem hic variis in locis affirmare deprehenderetur, quod homo naturæ viribus Deum quoad substantiam actus super omnia diligere valeat, hinc ita sancitum est: *censemus præfatas propositiones, quibus Molina sustinet, hominem viribus naturæ posse diligere Deum super omnia, quoad substantiam actus, esse Pelagianas, vel de Pelagianorum reliquiis, & idcirco retinentes sanctissimas Conciliorum definitiones, & Patrum sententias, ac doctrinam religiose venerantes, illas omnino improbandas & rejiciendas esse existimamus.*

Postea Censores transferunt ad illa loca, quæ agunt de viribus liberi arbitrii ad eliciendum dolorem de peccatis

Sæcul. XVI. cum proposito non peccandi, discussio-
A.C. 1598. que hoc principio: facienti, quod est in
 se &c. pronuntiarunt, quod *Molinæ* sen-
 tentia hac de re non parum a communi, &
 catholica doctrina discedat. Tum expen-
 sa ejusdem doctrina de tentationum vi-
 ctoria ex solis viribus naturæ, ita sanxe-
 runt: *Molinæ* sententia, qua sustinet, posse
 hominem per vires suæ naturæ cum solo au-
 xilio generali resistere gravibus tentationibus
 &c. non solum est contra communem Theo-
 logorum Scholam, verum etiam adversatur
 Patrum vetustissimorum doctrinæ, Concilio-
 rum, ac summorum Pontificum decretis, &
 apertis sacræ Scripturæ testimoniis. In
 hoc ergo Conventu decem *Molinæ* pro-
 positiones notabantur: die autem deci-
 ma tertia ejusdem mensis in Congre-
 gatione septima examinabatur *Molinæ*
 doctrina de viribus liberi arbitrii cum
 solo concursu generali ad actus superna-
 turales fidei, spei, & charitatis, ubi
 expensis quatuor ejusdem Theologi pro-
 positionibus hæc censura ferebatur:
Molina, cum asserit, posse hominem cum
 solo concursu generali per habitus infusos
 fidei, spei, & charitatis producere actus su-
 pernaturales, quoties voluerit, adversatur
 Theologorum Scholæ, Patrum doctrinæ, &
 Conciliorum decretis, atque summorum Pon-
 tificum definitionibus.

Postea

Sæcul. XVI.
A.C. 1598.

Postea die vigesima Februarii habita est octava Congregatio, in qua Molinæ dogma de dono perseverantiæ discutiebatur, cumque hic privatam suam opinionem pro communi Doctorum sententia venditasset, hinc Censores pronuntiabant, quod *Molina in hoc capite se in Doctores injurium præbeat*. Inde Censores progressi sunt ad celebrem Molinæ sententiam, qua asseruit, quod *cum auxilio, quocum unus usque ad finem perseverat, possit, si velit, non perseverare, & cum auxilio, quod Deus confert, præstove est conferre ei, qui non perseverat, possit perseverare, atque per eum stet, quod non perseveret*, pro hanc novam doctrinam Censores perstringebant, judicantes, *hanc discrepare a communi, & catholica doctrina*. Dein propositiones de æqualitate auxilii adjuvantis agebant, pronuntiantes, doctrinam Molinæ adversam, *uti catholicam veritatem, a Patribus traditam, & a Concilio Arausicano definitam esse*. Reprobatis igitur tribus hujus Jesuitæ assertionibus habita est die vigesima septima Februarii Congregatio nona de modo efficaciz gratiæ tradito a Molina, quam in rem quindecim omnino ejusdem propositiones damnabantur, stabilita gratia ex se efficaci, quæ in physica prædeterminatione sita esset. Sequenti mense Martio die sexta in Congregatione decima

S 3

actum

Sæcul. XVI.
A. C. 1598.

actum est de scientia Media, circa quam proferebantur propositiones, quibus Molina hujus scientiæ necessitatem stabilire conatus asseruit, quod res non sint in æternitate physice præsentis, nec scientia Dei sit futurorum causa: verum hanc in rem Censores damnatis septem Molinæ propositionibus deciderunt, *scilicet, numerum vel etiam necessarium esse, stricte præcipi, ne deinceps hac de re aliter loqui, doceri, aut sentire liceat, quam juxta sanam, & antiquam Theologorum doctrinam, Patrum sententias, & usitatum sacre Scripturæ modum &c.* Denique die decima tertia mensis Martii hoc anno undecima habebatur Congregatio, in qua de quarto Molinianæ concordie principio, de divina scilicet prædestinatione ad gloriam post prævisa merita, actum est, decemque Molinæ propositiones hanc in rem proscriptæ. His igitur undecim Congregationibus absoluebatur primum examen, juxta quod duntaxat generali proscriptione Molinæ libri damnandi censebantur, nulla adhuc peculiari propositione per peculiarem censuram notata.

§. VI.

Sententia in Molinæ librum a Censoribus pronuntiata.

Hist. Congr.
l. c. Hist.
Controv. l. 3.
c. 3.

Tandem doctissimi hi Censores nonnisi post maturas, ac repetitas sæpius totius